

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

476 ק"מ 098 ויצא תשס"ב שנה י"א אילון 476

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: תיקון האות א'

וְצִרְיָה לְהִבִּין מְדוּעַ בָּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁבָא שֶׁד לְעֲזָרְתוֹ וְלֹא מִלְּאָךְ
(ע"י מה שביארנו בזה בגיליון על פרשת חיי שרה ש.ז.)?

אלא מלאך בא להציל את מי שמכיר כי א' מלך, שאלופו של עולם מסתתר בכל הצרות, וכשראה רבי שמעון שנשלח שד ולא מלאך הצטער ובכה, כי אות הוא משמים שעדיין אינו שלם במידת האמונה (לפי רום ערכו ומדיגתו) להכיר כי אף בצרות מסתתר אלופו של עולם.

עוד יבואר בזה ענין כניסתו של רבי שמעון למערה כדי להתחבא מן הרומאים, ולכאורה הרי היה בכוחו במבט אחת להרוג, כפי שעשה לה הוא סבא וליהודה בן גרים (שבת לד.). ומה יש לו להתחבא מן הרומאים אשר במבט עיניו יכול להורגם?

אלא בכל אותם שנים במערה תיקן רבי שמעון את האות א', על ידי שהכיר כי הרומאים הם שליחים של בורא עולם, והכל הוא רק מאיתו יתברך. והכרח לעשות כן כדי לתקן בחינה זו.

בזה יבואר מה שכבר עמד על כך בספר זכרון יוסף (ענייני ל"ג בעומר) שפעמים בש"ס כתוב "יוחי" חסר א' ופעמים "יוחא" בתוספת האות א'. ויש לומר, כי בא לרמז בזה, כי עיקר תיקונו של רבי שמעון היה בתיקון האות א', על ידי אמונה והכרה שבכל הצרות טמון אלופו של עולם.

לפיכך זכה רשב"י לגילוי תורת הקבלה שמרומזת באות א'.

שכן כתב האריז"ל (ליקוטי תורה פרשת בראשית) בביאור מדוע פתחה התורה באות ב' וז"ל: בראשית, לא דיברה תורה באצילות אלא בבריאה, על כן התורה נקראת תורת הבריאה, ועל כן התחילה התורה בב', כי הא' רומז לאצילות והב' רומז לבריאה שהוא עולם השני, וגם א' תחילת תיבת אצילות וב' תחילת בריאה. עכ"ל.

והנה עיקר תורת הקבלה הוא ביאור על עולם האצילות שנרמזת באות א'. רבינו האריז"ל פותח בלשונו הקדוש בספר 'אוצרות חיים' (שער א"ק): 'הקדמה אחת מן האין סוף עד זעיר אנפין היינו מהגילוי הראשון שהש"ת נתגלה בסוד אור אין סוף עד זעיר אנפין שהוא עולם האצילות, ובזה עוסקת תורת הקבלה לבאר את סדר ההשתלשלות מאור אין סוף ברוך הוא צמצום והקו, א"ק ועולם האצילות, אך בעולמות ב"ע (בריאה יצירה עשיה) קיצר בהם רבינו האריז"ל ולא האריך בהם הרבה בכתביו, ועיקר תורת הקבלה היא לבאר את עולם א"ק ובעיקר את עולם האצילות שרמז באות א'.

רבי שמעון בר יוחאי לאחר שתיקן את האות א', נעשה ראוי להוריד ולגלות את תורת הקבלה שהיא גילוי עולם האצילות כנגד האות א'.

כתב בספה"ק אמרי נעם (אות י"ג) בשם ה'מגלה עמוקות' כי ויצ"א נוטריקון ו'ירא י'עקב צ'ורת א'.

ויש לבאר ענין זה על פי מה שכתב בספה"ק תולדות יעקב יוסף (פרשת ויקהל) בשם הבעל שם טוב הקדוש וז"ל: "בכל צער האדם בגשמי וברוחני - אם נותן לב להבין שגם בזה הצער הוא ה' יתברך בעצמו אלא שהוא דרך לבוש, כאשר נודע לו זה, על ידי זה הוסר הלבוש ונתבטל הצער וכל גזירות רעות. וכן עניין ה' אלפין שבפסוק (בשלח ט"ו, ט') 'אמר אויב: אָרְדָּף אֲשִׁיג אֶחֱלֶק שָׁלַל - תִּמְלְאֵמוּ נַפְשִׁי, אָרִיק חַרְבִּי - תוֹרִישְׁמוּ יָדִי', שאלופו של עולם הוא גם כן כאן, רק שבהסתר. אם כן, זהו עיקר השבח והשירה בזמן הייסורים, שהיו סוברים בגלות מצרים שהוא אויב, ועכשיו - שהרגישו שהוא עצמו יתברך נעשה מן אויב אוהב. וזהו עצמות הגאולה. והוא בכל אדם ובכל זמן, והוא סוד גלות מצרים".

כלומר האות אל"ף רומזת לאלופו של עולם, ומוטל על האדם להרגיש שגם בעת צרה מסתתר אלופו של עולם.

יעקב אבינו לפני יציאתו לגלות, עתיד להתמודד מול לבן ועשו וכן שכם בן חמור, צרות ויסורים מחכים לו, הוא רואה לפניו צורת אל"ף - את אלופו של עולם, כי כל אותם אויבים וכן כל אותן צרות, אינם אלא שליחים של בורא עולם.

משום כך קודם יציאתו לגלות מראה לו הקב"ה בחלום שלם: "והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", ומילת "סולם" נכתבה חסרה האות ו'. כי כאשר נוסף למילת "סל"ם האות א', יצא סמא"ל. שמו של הס"מ. להורות כי הס"מ הוא בעצם שליחו של בורא עולם, וצריך להוציא ממנו את הא' על ידי שמכיר שהכל מאיתו יתברך, ובזה נעשה שלם להתעלות עד השמים.

ולכן בסלם זה "מלאכי אלהים עולים ויורדים בו", כי מלאך אותיות א' מלך, כי המכיר שכל הצרות הן מאיתו יתברך, זוכה כי מלאכים נשלחים לשמור עליו ולהצילו.

והנה בראשית נוטריקון: רבי שמעון בר יוחאי תיקן א'.

והיינו רבי שמעון בר יוחאי, זכה להכיר כי כל הצרות והיסורים אשר עבר, אם במערה ואם בשאר ימי חייו, הכל היה זה מאלופו של עולם.

בזה נבוא ונבאר את דברי הגמרא במעילה (יז.) המספרת על שליחתו של רבי שמעון בר יוחאי לבטל את הגזירות שנגזרו על עם ישראל, ונשלח לו שד. 'יצא לקראתו בן תמליון (שד) ואמר: רצונכם אבוא עמכם? בכה ר' שמעון ואמר: מה שפחה של בית אבא (הגר שפחת שרה) - נזדמן לה מלאך שלש פעמים. ואני לא פעם אחת; יבוא הנס מכל מקום (ואפילו על ידי שד)'.
הנה בראשית נוטריקון: רבי שמעון בר יוחאי תיקן א'.